

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

3 V. in Baptismo Ioannis gratia daretur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

Itus baptisimi. Ritus quidem baptizandi non fuit ex hominibus, sed à Deo qui familiari Spiritus Sancti reuelatione Ioannem ad baptizandum misit. Effectus autem illius baptisimi fuit ab homine: quia nihil in illo baptismo efficiebatur quod homo facere non posset. Vnde non fuit à solo Deo, nisi in quantum Deus in homine operatur.

Ad primum ergo dicendum, quod per baptismum nouæ legi homines interius per Spiritum Sanctum baptizantur, quod facit solus Deus. Per baptismum autem Ioannis, solum corpus mundabatur aqua. Vnde dicitur Matth. 3. Ego baptizo vos in aqua, ille vos baptizabit in Spiritu Sancto. Et ideo baptismus Ioannis denominatur ab ipso: quia scilicet nihil in eo agebatur, quod ipse non ageret. Baptismus autem nouæ legi non denominatur à ministro, qui principalem baptismi effectum non agit, scilicet, interiorem emundationem.

Ad secundum dicendum, quod tota doctrina, & operatio Ioannis ordinabatur ad Christum, qui multitudine signorum, & suam, & Ioannis doctrinam confirmavit. Si autem Ioannes signa fecisset, homines ex aquo Ioanni, & Christo attendissent. Et ideo ut homines principaliter Christo intenderent, non est datum Ioanni ut faceret signum: Iudeis tamen querentibus quare baptizaret, confirmavit suum officium auctoritate Scripture, dicens, Ego vox clamantis in deserto, & ut dicitur Ioann. 1. Ipsa etiam austeritas vite eius officium commendabat, quia ut Chrysostomus dicit super Matt. mirabile erat, in humano corpore tantam patientiam videre.

Ad tertium dicendum, quod baptismus Ioannis non fuit ordinatus à Deo nisi ut modico tempore duraret, propter causas predictas. Et ideo non fuit commendatus aliquo precepto communiter edito in sacra Scriptura, sed familiariter quadam reuelatione Spiritus Sancti, ut dictum est.

COMMENTARIUS.

Proprius sensus huius articuli est: an baptismus Ioannis quoad ritum, & modum baptizandi fuerit à Deo institutus, & Ioanni traditus, ac inspiratus, an verò fuerit humanum inuentum? Ad maiorem autem doctrinæ explicationem, distinguit D. Tho. inter ritum, & effectum baptismi, & quoad ritum dicit baptismum illum fuisse à Deo, iuxta illud Ioan. 1. Qui misit me baptizare in aqua. Ex quo verbo constat, ex peculiari Spiritus Sancti inspiratione fuisse Ioannem ad baptizandum missum, atque ita à Deo accepisse baptismum. Sed posset aliquis respondere, accepisse quidem Ioannem à Deo reuelationem, seu præceptum baptizandi, non tamen modum, ritumve baptismi. Sed cum Euangelista dicat, Qui misit me baptizare in aqua, illo verbo satis totum illius baptismi ritum expressit, quia (ut infra videbimus) nihil aliud erat de necessitate illius baptismi quam exterior aquæ ablutio. Quamquam, etiam si aliquid aliud ad ritum illius baptismi pertinuisset, totum id foret intelligendum sub illo verbo esse comprehensum, sicut cum dicimus Christum mississe Apostolos ad baptizandum, illa voce completimur, totum id, quod ad baptismum Christi perficiendum necessarium est. Quia licet nomen illud ab exteriori lotionis sumptum sit: significat tamen totam illam actionem, vel ceremoniam, quæ ad baptismum perficiendum est necessaria. Quoad effectum verò illius baptismi ait D. Th. fuisse ab homine. Quod nihil aliud dictum est, quam baptismum illum non habuisse effectum vllum supernaturalem: sed in sola externalotione, quæ ab homine fit, constituisse. Quod (ut infra videbimus) certum est de effectu ex opere operato, & propria efficacia ipsius baptismi. Nam ad effectum gratiæ ex opere, seu dispositione operantis consequendum, poterat

Fr. Suarez. tom. 2.

A ille baptismus aliquo modo concurrere, excitando, & mouendo homines ad penitentiam: quod sensu, inter alios (dictus est ille) baptismus penitentis.

In solut. ad primum notandum est verbum illud, Baptismus nouæ legi non denominatur à ministro, qui principalem baptismi effectum non agit, scilicet interiorem emundationem. Exponendum namque est iuxta communem doctrinam D. Th. scilicet in baptismo nouæ legi ministrum non agere effectum gratiæ sua virtute, neque suo nomine: sed in virtute Christi, & ideo merito vocari baptismum Christi. In baptismo autem Ioannis nihil fiebat, nisi illud sensibile, & externum, quod ab homine virtute propria fieri potest. De solut. ad 2. & 3. dicemus in proxima disputatione sequenti.

ARTICVLVS III.

Utrum in baptismo Ioannis gratia daretur.

Determinum sic proceditur. Videtur, quod in baptismo Ioannis gratia daretur. Dicitur enim Marc. 1. Fuit Ioannes in deserto baptizans, & predicans baptismum penitentis in remissionem peccatorum. Sed penitentia, & remissio peccatorum est per gratiam. Ergo baptismus Ioannis gratiam conferebat.

2. Præterea, Baptizandi à Ioanne confitebantur peccata sua, ut habetur Matth. 3. & Marc. 1. Sed confessio peccatorum ordinatur ad peccatorum remissionem, quæ fit per gratiam. Ergo in baptismo Ioannis, gratia conferebatur.

3. Præterea, Baptismus Ioannis, propinquior erat baptismi Christi, quam circumcisio. Sed per circumcisionem remittebatur peccatum originale: quia, ut Beda dicit, idem salutifera curationis auxilium circumcisio in lege contra originalis peccati vulnus agebat, quod nunc baptismus agere reuelat. Et gratia tempore consuevit. Ergo multo magis baptismus Ioannis remissionem peccatorum operabatur, quod sine gratia fieri non potest.

Sed contra est, quod Matth. 3. dicitur. Ego quidem baptizo vos in aqua in penitentiam. Quod exponens Greg. in quadam Hom. dicit. Ioannes non in Spiritu, sed in aqua baptizat, quia peccata soluere non valet. Sed gratia est à Spiritu Sancto, & per eam peccata tolluntur. Ergo baptismus Ioannis gratiam non conferebat.

Respondendo dicendum, quod sicut dictum est, tota doctrina, & operatio Ioannis preparatoria erat ad Christum: sicut ministri, & inferioris artificis est preparare materiam ad formam, quam inducit principalis artifex. Gratia autem conferenda erat hominibus per Christum, & secundum illud Ioan. 1. Gratia, & veritas per Iesum facta est. Et ideo baptismus Ioannis gratiam non conferebat, sed solum ad gratiam preparabat tripliciter. Vno quidem modo per doctrinam Ioannis inducentem homines ad fidem Christi. Alio modo assuefaciendo homines ad ritum baptismi Christi. Terrio modo per penitentiam, preparando homines ad suscipiendum effectum baptismi Christi.

Ad primum ergo dicendum, quod in illis verbis (ut Beda super illud Marc. 1. Fuit Ioannes in deserto baptizans, est c. 3 secundum ordinem Beda. dicens.

216.
A. d. 2. q. 2. a.
1. co.

Bed. in hom. circumcisio nis inter pr. & med. Ea fere curationis auxilium circumcisio in lege contra originalis peccati vulnus agebat, quod nunc baptismus agere reuelat. Et gratia tempore consuevit. Ergo multo magis baptismus Ioannis remissionem peccatorum operabatur, quod sine gratia fieri non potest.

Ho. 7. in Eu. parum ante med.

Super illud Marc. 1. Fuit Ioannes in deserto baptizans, est c. 3 secundum ordinem Beda.

Super illud
Mar. i. Pre-
dicans ba-
ptism peni-
tent. tom 9.

dicens. Ille vos baptizabit in Spiritu sancto. Vel potest dici quod predicabat baptismum penitentia, id est, inducentem ad penitentiam: quia quidem penitentia ducit homines in remissionem peccatorum. Vel potest dici quod per baptismum Christi (ut Hieronymus dicit) gratia datur, quia peccata gratis dimittuntur: quod autem consummatur per sponsum, initiatur per paranympum, scilicet Ioannem. Vnde dicitur, quod baptizabat, & predicabat baptismum penitentia in remissionem peccatorum: non ideo, quia hoc ipse perficeret, sed quia preparando, ad hoc homines dispo-nebat.

Ad secundum dicendum, quod illa confessio peccatorum, non fiebat ad remissionem peccatorum statim per baptismum Ioannis exhibendam, sed consequendam per penitentiam consequentem, & per baptismum Christi, ad quem penitentia illa preparabat.

Ad tertium dicendum, quod circumcisio instituta erat ad remedium originalis peccati. Sed baptismus Ioannis ad hoc non erat institutus, sed solum erat preparatorius ad baptismum Christi: ut dictum est. Sacramenta autem ex vi institutionis, suum habent effectum.

COMMENTARIUS.

IN corpore articuli nihil occurrit explicandum, quia tam assertio negatiua D. Tho. quae posita etiam erat in articulo precedenti, quam ratio, seu congruentia, quam adiungit, satis in ipso contextu perspicua sunt, de re vero ipsa disputabimus statim disputatio. 25. Sect. 2.

Baptismus
Ioannis cur
baptismus
penitentia
dicitur.

In solutione ad primum, explicat D. Tho. locum Marci. i. Fuit in deserto Ioannes baptizans, & predicans baptismum penitentia in remissionem peccatorum. Quia in eo obscurum esse videtur, quo modo Ioannes dicitur baptizasse in remissionem peccatorum, cum per baptismum eius gratia non daretur, per quam peccata remittuntur. Et ideo est prima expositio in illis verbis non vnum, sed duo baptismata indicari. Aliud, n. est baptizare, aliud baptismum predicare. Ioannes ergo vnum baptismum dabat, & aliud predicabat, non ergo baptismus à Ioanne datus, sed predicatus dicitur esse in remissionem peccatorum, dabat. n. baptismum suum, predicabat autem baptismum Christi, qui dicitur dari in remissionem peccatorum. Quae expositio confirmari potest testimonio eiusdem Ioannis Baptista, sic loquentis apud Ioannem, ca. 1. Ego baptizo in aqua, medius autem vestrum stetit, quem vos nescitis, ipse est, qui post me venturus est, qui ante me factus est, & infra. Qui misit me baptizare in aqua, ille mihi dixit, super quem videritis Spiritum descendentem, & manentem super eum, hic est qui baptizat in Spiritu Sancto. Ecce duplex baptisma, aliud datum à Ioanne, aliud predicatum. Et hanc expositionem attigit Gregor. homil. 20. super Euangelia, Beda super Marcum, nec videtur valde dissimilis expositio Hieronymi in Marcum dicentis. Quod consummatur per sponsum, initiatur per paranympum. Dicitur enim Ioannes preparasse, & disposuisse homines ad baptismum Christi: tum baptizando: tum perfectiorem Christi baptismum predicando. Hanc vero expositio non videtur probanda, nam certum est, ipsummet baptismum Ioannis dici in Scriptura baptismum penitentiae, ut constat ex verbis Pauli Actuum decimo nono: Ioannes baptizauit baptismum penitentiae populum. Cum ergo dicitur Ioannes predicasse baptismum penitentiae, non est sensus predicasse baptismum Christi, sed suum, prius enim quam illum daret, oportebat predicando homines ad eum suscipiendum inuitare. Vnde Matthae. cap. 3. Venit, inquit, Ioannes predicans, & dicens, penitentiam agite. Lucas vero capit. 3. addit. Venit predicans baptismum penitentiae. Vnde Ambrosius, aliud, inquit, fuit baptismum penitentiae, aliud vero gratia est. Secunda erga expositio, & facilis est, Ioannem

prædicasse penitentiam, & baptismum penitentiae in remissionem peccatorum, non ut hæc per ipsum baptismum obtineretur: sed per penitentiam, in cuius quali testimonium baptismus ille dabatur, & ideo dictus est baptismus penitentiae. Et hanc expositionem magis videtur probare D. Thom. hic, & Caiet. & ad illam magis accommodat verba Hieronymi, supra citata. Quia enim Ioannes prædicatione & baptismo suo inuitabat homines ad penitentiam, & remissionem peccatorum, quæ per Christum consummantur, ideo dicit Hieronymus, initiari per Ioannem, quod consummatur per Christum.

In solutione ad secundum insinuat D. Tho. confessionem illam peccatorum, quam faciebant Iudæi ad Ioannis baptismum accedentes, fuisse propriam, & vocalem manifestationem peccatorum, quæ vnusquisque commiserat. Et quidem, quod fuerit actio distincta à susceptione illius baptismi, dubitari non potest, quidquid Caietan. super Euan. dicit, quia verba Euangelistarum sunt satis aperta. Quod verò illa non tantum fuerit confessio peccatorum in genere, (ut quidam putant) sed in specie (ut hic D. Thom. insinuat) sententia est Basil. libr. 1. de baptis. part. 2. aliquantulum à principio & in regulis breuioribus regula. 288. & Chrysostom. hom. 3. imperfecti, & Tertul. libr. de baptis. cap. 20. quem sequitur Iansenius. cap. 13. concordia, & Canis. libr. 1. de corrupte. ver. Dei, capit. 8. quia aliud est, se agnoscere peccatorem, quod omnes homines habent, aliud peccata sua confiteri, quod difficilius est. Illa verò confessio nec Sacramentalis erat, ut per se notum est, nec à Ioanne exigebatur, sed vel ex quodam seruiore verè penitentis animi, vel ex quadam consuetudine, quæ in illa lege erat huiusmodi confessiones faciendi, proficiscebatur, ut latè ac benè explicat Iansenius supra.

In sol. ad tertium significat D. Thom. circumcissionem ex vi suæ institutionis habuisse effectum remittendi originale peccatum. Dicit enim fuisse institutam in remedium originalis peccati, & subdit Sacramenta habere effectum ex vi suæ institutionis. Sed hæc intelligenda sunt accommodatè, iuxta ea quæ D. Thom. in proprio loco de Circumcisione docet. Non enim fuit Circumcisio propria causa gratiæ, sed signum, & conditio, ad cuius præsentiam Deus gratiam conferebat, peccatumque originale remittebat, non ex virtute ipsius Circumcisionis, neque ex speciali, ac propria ratione institutionis eius, sed ex providentia, ac promissione Diuina, quæ propter Christum venturum, statuit iustificare infantes, cum primum ritu aliquo religioso Deo consecrarentur. Sed de hoc latius in sequenti tomo.

ARTICVLVS IV.

Utrum alij præter Christum, baptismo Ioannis baptizari debuerint.

AD quartum sic proceditur. Videtur, quod baptismum Ioannis solus Christus debuerit baptizari. Quia sicut dictum est, ad hoc Ioannes baptizauit, ut Christus baptizaretur: sicut Augustinus dicit super Ioannem. Sed quod est proprium Christo, non debet aliis conuenire. Ergo nulli alij debuerunt illo baptismum baptizari.

2. Præterea, Quicumque baptizatur, aut accipit aliquid à baptismum, aut baptismum aliquid confert. Sed à baptismum Ioannis nullus aliquid accipere poterat, (quia in eo gratia conferebatur, ut dictum est) nec aliquis baptismum aliquid conferre poterat, nisi Christus, qui tactu mundi summa sue carnis aquas sanctificauit. Ergo videtur, quod solus Christus baptismum Ioannis debuerit baptizari.

3. Præter-

Articuli
Tracta. 13.
in Ioan. in-
ter primi. &
mediu. to. 9.